NORAKSTS
Lieta Nr.A42474806
Nr.A0773-08/16

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 19.decembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Paegle,

piedaloties pieteicējas - biedrības „Zemes draugi" pārstāvjiem – *G.G.* un *Ģ.G.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz biedrības „Zemes draugi" (turpmāk arī – pieteicēja) iesniegto pieteikumu par Sakas novada domes 2005.gada 25.augusta lēmuma Nr.41 „Par zemes gabalu atdalīšanu un nosaukumu piešķiršanu īpašumam „Iļģēni"" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 23.augustā Administratīvajā rajona tiesā (turpmāk arī - tiesa) saņemts pieteicējas pieteikums par Sakas novada domes (turpmāk – pašvaldība vai atbildētājs) 2005.gada 25.augusta lēmuma Nr.41 „Par zemes gabalu atdalīšanu un nosaukumu piešķiršanu īpašumam „Iļģēni"" (turpmāk – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu.

Ar tiesneses 2006.gada 23.augusta lēmumu pieteicējas pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta, kā trešās personas atbildētāja pusē pieaicināti *O.Ā.* un *V.M. (lietas 2.-3.lapa).*

[2] Pieteikums *(lietas 4.-6.lapa)* pamatots šādi:

[2.1] Ar pārsūdzēto Lēmumu veikta nekustamā īpašuma „Iļģēni", kura kopējā platība ir 27,4 ha, sadalīšana vairākās zemes vienībās – „Jūriļģēni", „Lieliļģēni", „Jurjēni", „Esternieki", „Mārēni", „Lāsēni", „Kāsēni" un „Asari".

[2.2] Daļa no „Iļģēnu" zemes atrodas Baltijas jūras krasta kāpu aizsargjoslā, un tādēļ uz to attiecas normatīvajos aktos noteikti speciāli ierobežojumi.

2004.gada 19.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.883) 54.7.punkts nosaka, ka detālplānojumu izstrādā Baltijas jūras krasta kāpu aizsargjoslu teritorijās, kurā paredzēta zemes vienību sadalīšana, apvienošana vai būvniecība.

Teritorijas plānošanas likuma 7.panta sestā daļa, likuma „Par

pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 1.punkts nosaka, ka pašvaldība ir atbildīga par pašvaldības teritorijas un detālplānojuma izstrādāšanu un ka šī uzdevuma nodrošināšana un uzraudzība ietilpst vietējās pašvaldības pienākumos un funkcijās.

Secināms, ka zemes (krasta kāpu aizsargjoslā) sadalīšanas priekšnoteikums ir attiecīgās teritorijas detālplānojuma izstrādāšana, kas ir vietējās pašvaldības pienākums.

[2.3] Tā kā „Iļģēnu" zemei nebija izstrādāts detālplānojums, tad pašvaldība nedrīkstēja apstiprināt zemes gabala „Iļģēni" sadalīšanu deviņās zemes vienībās.

[2.4] Pārsūdzētais Lēmums aizskar būtiskas sabiedrības intereses attiecībā uz krasta kāpu aizsargjoslu (aizsargājamu teritoriju) izmantošanu un saglabāšanu. Pieņemot pārsūdzēto Lēmumu, pašvaldība pārkāpusi likuma „Par vides aizsardzību" noteiktos principus, ka Latvijas Republikas iedzīvotājiem ir tiesības dzīvot kvalitatīvā dzīves vidē.

[2.5] Tiesību doktrīna viennozīmīgi nosaka, ka „viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem jebkuras saimnieciskās darbības iespējamībai, kā arī rīcībai ar zemi piekrastes aizsargjoslā ir teritorijas plānošana", un tādēļ normatīvie akti paredz, ka zemes gabala krasta kāpu aizsargjoslā sadalīšanas obligāts priekšnoteikums ir vietējās pašvaldības detālplānojuma esamība teritorijai, kas nodrošinātu Teritorijas plānošanas likumā noteiktos principus un mērķus - pašvaldībai vietējās teritorijas plānošanas jomā jādarbojas efektīvi un sabiedrības interesēs, jāievēro ilgtspējības, līdzsvarotas attīstības un daudzveidības principi, kas nodrošina esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, racionālu dabas resursu izmantošanu un saglabāšanu, ainavu un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstinātu kultūrainavu kvalitāti, novērstu vides riskus un saglabātu dabas mantojumu.

[2.6] Lai gan dabā „Iļģēnu" zeme sastāvēja no meža un zemes zem ceļiem, tomēr vietējā pašvaldība ar pārsūdzēto Lēmumu noteica visiem sadalītajiem zemes gabaliem lietošanas mērķi — vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve.

[2.7] 2001.gada 31.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.344 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un sistematizācijas kārtība" paredz, ka lietošanas mērķa noteikšanas pamats ir pašvaldības teritorijas plānojumā atļautā teritorijas izmantošana vai atbilstoši likumīgi uzsāktā zemes un ēku izmantošana.

[2.8] Bez tam šobrīd vismaz jau četros no jaunizveidotajiem zemes gabaliem ir atļauta meža zemes transformācija uz apbūves zemi, un ir apstākļi, kas liecina, ka meža zemes transformācija, arī, iespējams, ir veikta prettiesiski.

[2.9] Paredzams, ka augstāk minētās zemes sadalīšanas, nepareiza lietošanas mērķa noteikšanas un meža zemes transformācijas uz apbūves zemi mērķis ir potenciālā būvniecība krasta kāpu aizsargjoslu teritorijā, kas saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir atļauta ļoti ierobežotos gadījumos.

[3] Ar pārsūdzēto Lēmumu *(lietas 9.-11.lapa)* atbildētājs nolēmis:
„1. Apstiprināt zemes sadalīšanas projektu īpašumam „Iļģēni" Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
2. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
3. Atdalītajam zemes gabalam 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu JŪRIĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
4. Noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. NĪLM kods 0601.
5. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
6. Atdalītajam zemes gabalam 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu LIELIĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
7. Noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. NĪLM kods 0601.
8. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
9. Atdalītajam zemes gabalam 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu JURJĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
10. Noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. NĪLM kods 0601.
11. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sākas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
12. Atdalītajam zemes gabalam 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu ESTERNIEKI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
13. Noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. NĪLM kods 0601.
14. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
15. Atdalītajam zemes gabalam 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu MĀRĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
16. Noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. NĪLM kods 0601.
17. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
18. Atdalītajam zemesgabalam 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu LĀSĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
19. Noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. NĪLM kods 0601.
20. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
21. Atdalītajam zemesgabalam 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu KĀSĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
22. Noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju

apbūve. NĪLM kods 0601.
23. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
24. Atdalītajam zemesgabalam 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu ASARI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
25. Noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. NĪLM kods 0601.
26. īpašumam IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons noteikt zemes lietošanas mērķi - vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. NĪLM kods 0601."

[4] 2006.gada 11.septembrī tiesā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums *(lietas 18.lapa)*, kurā norādīts, ka atbildētājs pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt.

[5] 2006.gada 14.septembrī tiesā saņemts trešās personas - *O.Ā.* rakstveida paskaidrojums *(lietas 21.-22.lapa)*. Trešā persona lūdz pieņemt lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā.

Paskaidrojumā norādīti šādi apsvērumi:

[5.1] Uz pārsūdzētā Lēmuma pamata veikta īpašuma sadalīšana un reģistrētas jaunās zemes vienības zemesgrāmatā; atsevišķas zemes vienības jau ir atsavinātas jauniem ieguvējiem. Tādējādi pārsūdzētais Lēmums jau ir izpildīts.

[5.2] Trešās personas ieskatā ar pārsūdzēto Lēmumu netiek skartas būtiskas sabiedrības intereses. Faktiski notikušas īpašumtiesību dokumentu paketes izmaiņas un jaunu robežzīmju jeb kupicu uzstādīšana dabā. Ir ievērots Aizsargjoslu likumā noteiktais ierobežojums jaunu zemes vienību izveidošanai, proti, jaunajām zemes vienībām jābūt vismaz 3 ha platībā. Likumdevējs, paredzot šādu ierobežojumu, jau ir izvērtējis sabiedrības intereses vides jomā. Pat, ja izrādītos, ka nav precīzi ievērota procesuālā kārtība, nekustamā īpašuma „Iļģēni" sadale pēc būtības bijusi likumīga, jo to pieļauj materiāltiesiskās normas, kas ietvertas Aizsargjoslu likumā.

[6] 2008.gada 29.februārī tiesā saņemts paskaidrojums no pieteicējas *(lietas 32.-34.lapa)*, kurā norādīti šādi argumenti:

[6.1] Visos astoņos no jauna izveidotajos zemes gabalos īpašnieki pieprasījuši atļaujas meža zemes transformācijai uz apbūves zemi, un Liepājas virsmežniecība attiecīgās atļaujas arī izsniegusi. Pieteicēja vērsusi Valsts meža dienesta uzmanību uz šādu atļauju izdošanas tiesiskumu, un Valsts meža dienests secinājis, ka meža zemes transformācija uz apbūves zemi šajos nekustamajos īpašumos neatbilst normatīvo aktu prasībām un apturējusi atļauju darbību.

[6.2] Internetā ievietoti sludinājumi, kuros norādīts, ka atdalītie zemes gabali ir apbūves zeme (privātmājas būvniecībai); „Jūriļģēnos" jau veikta meža

zemes transformācija, notiek elektrības pievilkšana un ceļa būve.

[6.3] Nekustamā īpašuma pārdošanas sludinājumi un saņemtās meža zemes transformācijas atļaujas uz apbūves zemi (kuras augstākstāvoša iestāde atzina par prettiesiskām) tieši apstiprina zemes sadalīšanas mērķi - katru atdalīto zemes gabalu izdevīgi pārdot kā ekskluzīvu ar krasta kāpām pieguļošu apbūves zemi, veikt zemes gabalā infrastruktūras attīstību un būvniecību. Tādējādi krasta kāpu zemei, kas normatīvajos aktos noteikta kā īpaši saudzējama un kura tās faktisko īpašību dēļ ir ļoti grūti atjaunojama, ja tiek bojāta, tiek radīts neatgriezenisks kaitējums, jo tiek palielināta tās tuvu pieguļošās teritorijas lietošanas intensitāte, saimnieciskā darbība un blīvāks apdzīvojums.

[7] 2008.gada 5.martā tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums *(lietas 52.-53.lapa)*, kurā atbildētājs norādījis šādus apsvērumus:

[7.1] Nekustamais īpašums "Iļģēni" saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta definīciju atrodas Baltijas jūras piekrastes krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā, kas vienlaicīgi ir arī Sakas pagasta lauku teritorija.

[7.2] Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu ārpus pilsētām un ciemiem jaunizveidojamā zemes īpašuma platību, uz kuras atļauts izvietot vienu viensētu ar saimniecības ēkām, bet ne mazāku par trim hektāriem, nosaka vietējas pašvaldības saistošajos noteikumos, bet apbūves blīvumu - vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, izņemot vietās kur ir saglabājusies vēsturiskā viensētu apbūve.

Pie šiem apstākļiem atbildētājam atbilstoši Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 1. un 2.punktam bija likumīgs pamats atļaut īpašumu "Iļģēni" sadalīt zemes gabalos, kas nav mazāki par 3 hektāriem.

[7.3] 2005.gada 25.augusta lēmuma Nr.41 pieņemšanas brīdī izstrādes stadijā bija Sakas novada teritorijas plānojums, kurā jau bija iestrādes attiecībā uz nekustamā īpašuma „Iļģēni" izmantošanas veidu - iespējamo viensētas apbūvi.

[7.4] Sakas novada teritorijas plānojuma gala redakcija stājusies spēkā 2007.gada beigās.

[8] 2008.gada 11.jūnijā tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums *(lietas 58.lapa)*, kurā atbildētājs norādījis, ka, sakārtojot pašvaldības arhīva dokumentus (papīra formātā un CD), konstatēts, ka 2005.gada 25.augusta sēdes Nr.13 lēmuma Nr.41 „Par zemes gabalu atdalīšanu un nosaukumu piešķiršanu īpašumam „Iļģēni"", pielikums CD formātā atšķiras no oriģināla papīra formātā, kāds ir pievienots pie sēdes protokola kā pielikums. Veicot iestādē dokumentu pārbaudi arhīva lietu galīgai noformēšanai, konstatēts, ka CD formā ir saglabāts lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un saimniecisko lietu komitejas lēmuma projekts, kuru 2005.gada 25.augusta Sakas novada domes sēdē izteikusi un apstiprinājusi citā redakcijā. Pašvaldība salīdzinājusi arī oriģinālo lēmumu mapē ar Valsts Zemes dienesta

Dienvidkurzemes reģionālajā nodaļā arhīvā esošo sēdes lēmumu un konstatējusi, ka lēmuma pielikums papīra formātā un lēmuma pielikums VZD Dienvidkurzemes reģionālās nodaļas arhīvā ir identiski.

Ņemot vērā minēto, atbildētājs konstatējis, ka iepriekš minētais lēmums ar pielikumu iespējams izsniegts un nosūtīts no Sakas novada domes CD formas, kas neatbilst faktiski pieņemtajai lēmuma redakcijai. Līdz ar to atbildētājs nosūta Sakas novada domes priekšsēdētāja 2008.gada 11 jūnijā apliecinātu kopiju no lēmuma pielikuma oriģināla [jaunā redakcijā], kuru lūdz uzskatīt par pareizu.

No minētās kopijas izriet, ka ar pārsūdzēto Lēmumu *(lietas 59.lapa)* atbildētājs nolēmis:

„1. Apstiprināt zemes sadalīšanas projektu īpašumam „Iļģēni" Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
2. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr.6486 008 0007 zemesgabalu ne mazāk kā 3,0 ha platībā.
3. Atdalītajam zemes gabalam ne mazāk kā 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu JŪRIĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
4. Noteikt zemes lietošanas mērķi - fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošie meži un pārējā zeme, uz kuras galvenā ekonomiskā darbība ir mežsaimniecība. NĪLM kods 0201.
5. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu ne mazāk kā 3,0 ha platībā.
6. Atdalītajam zemes gabalam ne mazāk kā 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu LIELIĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
7. Noteikt zemes lietošanas mērķi - fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošie meži un pārējā zeme, uz kuras galvenā ekonomiskā darbība ir mežsaimniecība. NĪLM kods 0201.
8. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu ne mazāk kā 3,0 ha platībā.
9. Atdalītajam zemes gabalam ne mazāk kā 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu JURJĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
10. Noteikt zemes lietošanas mērķi - fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošie meži un pārējā zeme, uz kuras galvenā ekonomiskā darbība ir mežsaimniecība. NĪLM kods 0201.
11. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu ne mazāk kā 3,0 ha platībā.
12. Atdalītajam zemes gabalam ne mazāk kā 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu ESTERNIEKI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
13. Noteikt zemes lietošanas mērķi - fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošie meži un pārējā zeme, uz kuras galvenā ekonomiskā darbība ir mežsaimniecība. NĪLM kods 0201.
14. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu ne mazāk kā 3,0 ha platībā.
15. Atdalītajam zemes gabalam ne mazāk kā 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu

MARĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
16. Noteikt zemes lietošanas mērķi - fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošie meži un pārējā zeme, uz kuras galvenā ekonomiskā darbība ir mežsaimniecība. NĪLM kods 0201.
17. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu 3,0 ha platībā.
18. Atdalītajam zemesgabalam ne mazāk kā 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu LASĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
19. Noteikt zemes lietošanas mērķi - fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošie meži un pārējā zeme, uz kuras galvenā ekonomiskā darbība ir mežsaimniecība. NĪLM kods 0201.
20. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu ne mazāk kā 3,0 ha platībā.
21. Atdalītajam zemesgabalam ne mazāk kā 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu KĀSĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
22. Noteikt zemes lietošanas mērķi - fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošie meži un pārējā zeme, uz kuras galvenā ekonomiskā darbība ir mežsaimniecība. NĪLM kods 0201
23. Atdalīt no īpašuma IĻĢĒNI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons ar kadastra Nr. 6486 008 0007 zemesgabalu ne mazāk kā 3,0 ha platībā.
24. Atdalītajam zemesgabalam ne mazāk kā 3,0 ha platībā piešķirt nosaukumu ASARI, Sakas pagasts, Sakas novads, Liepājas rajons.
25. Noteikt zemes lietošanas mērķi - fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošie meži un pārējā zeme, uz kuras galvenā ekonomiskā darbība ir mežsaimniecība. NĪLM kods 0201.”

[9] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji pieteikumu uzturēja, atsaucoties uz pieteikumā minēto pamatojumu.

[10] Atbildētāja pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies. Arī trešās personas uz tiesas sēdi nebija ieradušās. Tiesa atzina, ka nav konstatējami Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 268. un 269.pantā minētie apstākļi, tādēļ tiesa nolēma izskatīt lietu pēc būtības bez minēto procesa dalībnieku klātbūtnes.

Motīvu daļa

[11] Tiesa, uzklausot pieteicējas pārstāvju paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, nonāca pie secinājuma, ka daļā pieteikums ir pamatots un tādēļ apmierināms, bet daļā ir izbeidzama tiesvedība.

[12] Pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu 2006.gada 23.augustā tiesā iesniegusi biedrība „Zemes draugi”.

Saskaņā ar APL 29.panta pirmo daļu likumā paredzētajos gadījumos publisko tiesību subjektam vai privāto tiesību juridiskajai personai ir tiesības

iesniegt iestādē iesniegumu vai tiesā pieteikumu, lai aizstāvētu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses.

Likuma „Par vides aizsardzību" (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 2006.gada 28.novembrim*) 13.panta otrā daļa paredzēja, ka ikvienai fiziskajai un juridiskajai personai, kā arī to apvienībām, organizācijām un grupām ir tiesības, citstarp, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā vērsties tiesībaizsardzības iestādēs sakarā ar valsts un pašvaldību institūciju darbību vai bezdarbību jautājumos, kas skar sabiedrības intereses vides jomā, kā arī normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā apstrīdēt vai pārsūdzēt šajos jautājumos pieņemtos valsts pārvaldes institūciju un pašvaldību lēmumus.

Tā kā pieteicējas deklarētais darbības veids ir arī veicināt līdzdalību vides aizsardzībā *(lietas 13.lapa)*, secināms, ka pieteikuma iesniegšanas dienā pieteicējai bija subjektīvās tiesības iesniegt pieteikumu par pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma (*šobrīd spēkā esošajā redakcijā*) 9.panta trešo daļu sabiedrība ir tiesīga apstrīdēt un pārsūdzēt valsts iestādes vai pašvaldības administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kas neatbilst vides normatīvo aktu prasībām, rada kaitējuma draudus vai kaitējumu videi.

Līdz ar to pieteicējai, kā biedrībai, kura pārstāv sabiedrības intereses vides aizsardzības jautājumos, ir subjektīvās tiesības pārsūdzēt pašvaldības administratīvos aktus, kas neatbilst vides normatīvo aktu prasībām, rada kaitējuma draudus vai kaitējumu videi.

No tiesai iesniegtajiem pārsūdzētā Lēmuma atvasinājumiem (kopijām) *(lietas 9. – 11., 59., 91., 92. un 93.lapa; skat. arī šā sprieduma 3. un 8.punktu)* secināms, ka ir nošķiramas pārsūdzētā Lēmuma trīs nolēmuma daļas – zemes sadalīšanas projekta apstiprināšana, adreses piešķiršana un zemes gabalu lietošanas mērķu noteikšana.

[13] Atbilstoši likuma „Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu" 20.panta otrajā daļā noteiktajam, adresācijas sistēmu, adrešu reģistra uzturēšanas kārtību, kā arī informācijas aprites kārtību nosaka Ministru kabinets.

Pamatojoties uz citētajā tiesību normā ietverto deleģējumu, Ministru kabinets 2002.gada 27.augustā izdevis noteikumus Nr.384 „Adresācijas noteikumi", kuru 2.punkts paredz, ka adrese ir hierarhiski sakārtotu nosaukumu un numuru – adreses elementu – kopa, kas nodrošina adresācijas objekta atrašanās vietas noteikšanu valstī un ko reģistrē Valsts zemes dienesta informācijas sistēmā – Valsts adrešu reģistrā.

Secināms, ka nosaukuma – adreses maiņa nekādā veidā nav saistāma ar vides aizsardzības jautājumiem un vides aizsardzības jautājumus reglamentējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējai nav subjektīvo tiesību pārsūdzēt tiesā lēmumu par adreses maiņu. Līdz ar to secināms, ka pieteikumu par pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu daļā, kas attiecas uz adreses piešķiršanu

jaunizveidotajām zemes vienībām, ir iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu.

Saskaņā ar APL 282.panta 2.punktu tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu.

Ievērojot minēto, ir izbeidzama tiesvedība daļā par pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu daļā, kas attiecas uz adreses piešķiršanu jaunizveidotajām zemes vienībām.

Atbilstoši APL 284.pantā noteiktajam, gadījumā, ja tiesvedība izbeigta, atkārtota griešanās tiesā pret to pašu atbildētāju par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

[14] Teritorijas plānošanas likuma 1.pants paredz, ka teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas plānošanas dokuments vai plānošanas dokumentu kopums, kurš izstrādāts un stājies spēkā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un kurā atbilstoši plānošanas līmenim un plānojuma veidam rakstveidā un grafiski attēlota teritorijas pašreizējā un noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un šīs teritorijas izmantošanas aprobežojumi.

Tā paša likuma 7.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka Ministru kabinets nosaka teritorijas plānojuma sastāvdaļas, šā plānojuma sagatavošanas, sabiedriskās apspriešanas, spēkā stāšanās, grozīšanas, apturēšanas, likumības izvērtēšanas un ievērošanas pārraudzības kārtību.

Savukārt minētā likuma 7.panta sestā daļa un likuma „Par pašvaldībām 14.panta otrās daļas 1.punkts nosaka, ka pašvaldība ir atbildīga par pašvaldības teritorijas un detālplānojuma izstrādāšanu un ka šī uzdevuma nodrošināšana un uzraudzība ietilpst vietējās pašvaldības funkcijās.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.883 (*izdoti, pamatojoties uz Teritorijas plānošanas likuma 7.panta pirmās daļas 3.punktā ietverto deleģējumu*) 54.7.apakšpunktu teritorijā, kurā paredzēta zemes vienību sadalīšana, apvienošana vai būvniecība, detālplānojumu izstrādā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu, virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu teritorijās.

Ievērojot minēto, secināms, ka normatīvie akti izvirza obligātu prasību gadījumā, ja paredzēts sadalīt zemes vienības, kas atrodas aizsargjoslu teritorijās, tostarp Baltijas jūras krasta kāpu teritorijā. Zemes vienības drīkst sadalīt tikai tādā gadījumā, ja attiecībā uz konkrēto teritoriju pašvaldība ir apstiprinājusi detālplānojumu.

Izskatāmajā lietā nav strīda par to, ka daļa no nekustamā īpašuma „Iļģēni", kas tika sadalīts ar pašvaldības pieņemto pārsūdzēto Lēmumu, atrodas Baltijas jūras krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā, turklāt uz pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanas brīdi minētajai teritorijai nebija izstrādāts detālplānojums.

Ņemot vērā, ka ar pārsūdzēto Lēmumu ir apstiprināts zemes sadalīšanas projekts, tātad ir risināts jautājums par zemes vienības sadalīšanu, tiesa atzīst, ka, pieņemot pārsūdzēto Lēmumu, pašvaldība ir pārkāpusi Noteikumu Nr.883 54.7.apakšpunkta prasības. Tā kā likumdevējs nav paredzējis nekādus izņēmumus, attiecībā uz minētajā tiesību normā ietverto imperatīvo prasību

izpildi, tad secināms, ka pārsūdzētais Lēmums nav tiesisks.

[15] Izvērtējot pārsūdzēto Lēmumu daļā par lietošanas mērķu noteikšanu jaunizveidotajiem zemes gabaliem, tiesa atzīst, ka no tiesai iesniegtajiem pārsūdzētā Lēmuma atvasinājumiem (kopijām) *(lietas 9. – 11., 59., 91., 92. un 93.lapa; skat. arī šā sprieduma 3. un 8.punktu)* ir redzams, ka norādītajā daļā (par zemes lietošanas mērķu noteikšanu) pārsūdzētā Lēmuma atvasinājumi (kopijas) būtiski atšķiras pēc satura.

Saskaņā ar Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" ietverto terminu skaidrojumiem, dokuments ir jebkurā veidā un materiālā ierakstīta informācija, ko rada, saņem un uzglabā jebkura Latvijas Republikas valsts pārvaldes institūcija, valsts un pašvaldību iestāde, uzņēmums, uzņēmējsabiedrība un uzņēmējsabiedrību apvienība, kā arī sabiedriskā un reliģiskā organizācija vai fiziskā persona; dokumenta oriģināls ir dokuments, kas ietver pašrocīgu dokumenta parakstītāja parakstu un - noteiktos gadījumos - oriģinālu zīmoga nospiedumu; dokumenta oriģināla atvasinājums ir dokuments, kas pilnībā vai daļēji atveido dokumenta oriģinālu, proti: dokumenta noraksts (kopija), dokumenta izraksts un dokumenta dublikāts; dokumenta kopija ir dokuments, kurā dokumenta oriģināla teksts, rekvizīti un dienesta atzīmes atveidotas faksimilā (izmantojot fotokopēšanu, kserokopēšanu vai kā citādi).

Atbilstoši minēto noteikumu 71.punktā noteiktajam, jebkura dokumenta noraksts vai kopija neatkarīgi no izgatavošanas paņēmiena iegūst juridisku spēku tikai tad, kad noraksta vai kopijas pareizība ir apliecināta.

No citētajām tiesību normām ir secināms, ka dokumenta oriģinālā ietvertajām ziņām ir jāsakrīt ar dokumenta atvasinājumos (piemēram, kopijās) ietvertajām ziņām. Izskatāmajā gadījumā atbildētājs pieteicējai, trešajai personai un tiesai ir izsniedzis dažāda satura atvasinājumus no dokumenta oriģināla (pārsūdzētā administratīvā akta). Līdz ar to nav ievērotas iepriekš citēto tiesību normu prasības.

Bez tam, ņemot vērā to, ka nekustamā īpašuma „Iļģēni" sadales rezultātā jauno zemes vienību izveidošana ir bijusi prettiesiska, tad, balstoties uz procesuālās ekonomijas principu, tiesa nevērtēs atsevišķi to, kādi lietošanas mērķi jaunizveidotajiem zemes gabaliem bija jānosaka, - jebkurā gadījumā pārsūdzētais Lēmums arī daļā par zemes lietošanas mērķu noteikšanu nav atzīstams par tiesisku.

[16] Saskaņā ar APL 70.panta trešo daļu, administratīvais akts ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu.

Tiesa konstatē, ka izskatāmajā gadījumā pārsūdzētais administratīvais akts jau ir izpildīts, jo ir veikta jauno zemes vienību reģistrēšana zemesgrāmatā, atsevišķas zemes vienības jau ir atsavinātas jauniem ieguvējiem. Līdz ar to pārsūdzētais Lēmums vairs nav spēkā, jo tas ir izpildīts.

Ņemot vērā minēto, kā arī ievērojot to, ka pieteikums ir iesniegts par pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu, bet spēkā neesošo lēmumu atcelt nav iespējams, tiesa atzīst, ka ir nepieciešams precizēt pieteikumā ietverto prasījumu, proti, prasījums ir par pārsūdzētā Lēmuma atzīšanu par prettiesisku.

Tiesa jau iepriekš atzina, ka, pieņemot pārsūdzēto Lēmumu, atbildētājs nav ievērojis obligātas, no normatīvajiem aktiem izrietošas prasības (*skat. šā sprieduma 14. un 15.punktu*), tādēļ pārsūdzētais lēmums ir atzīstams par prettiesisku daļā par zemes sadalīšanas projekta apstiprināšanu un daļā par zemes gabalu lietošanas mērķu noteikšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 251.pantu, 253.panta ceturto daļu un 282.panta 2.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

1. Biedrības „Zemes draugi” pieteikumu apmierināt daļēji.
2. Sakas novada domes 2005.gada 25.augusta lēmumu Nr.41 „Par zemes gabalu atdalīšanu un nosaukumu piešķiršanu īpašumam „Iļģēni”” atzīt par prettiesisku daļā par zemes sadalīšanas projekta apstiprināšanu un daļā par zemes gabalu lietošanas mērķu noteikšanu.
3. Izbeigt tiesvedību biedrības „Zemes draugi” pieteikuma daļā par Sakas novada domes 2005.gada 25.augusta lēmuma Nr.41 „Par zemes gabalu atdalīšanu un nosaukumu piešķiršanu īpašumam „Iļģēni”” daļā par adreses (nosaukuma) maiņu jaunizveidotajiem zemes gabaliem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2008.gada 19.decembrī.

Tiesnese (paraksts) R.Paegle

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____ R.Paegle
Rīgā, 2008.gada 19.decembrī.